

همایش ملی گیاهان دارویی

جهاد دانشگاهی واحد مازندران

۱۱ و ۱۲ اسفند ماه ۱۳۸۹

دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

ارزیابی تغییرات کیفی میوه زرشک بی دانه در پاسخ به ساعات برداشت روزانه

پرویز رضوانی مقدم، جبار فلاحی، مهسا اقحوانی شجری، مرضیه نصیری محلاتی

دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

Prm93@yahoo.com

چکیده

با توجه به جایگاه استراتژیک گیاه دارویی زرشک بی دانه (*Beberis vulgaris*) در کشاورزی ایران و به خصوص خراسان جنوبی، انجام تحقیقات زراعی روی این گیاه ضروری به نظر می رسد. در این راستا آزمایشی در قالب طرح اسپلیت پلات در زمان با سه تکرار در سال ۱۳۸۹ در خصوص روند تغییرات روزانه شاخص های کیفی زرشک در زیرکوه قاینات صورت پذیرفت. تیمارهای آزمایش شامل پنج زمان برداشت در طی روز بود که در تاریخ ۲۵ شهریور به فواصل زمانی هر سه ساعت یک بار، از ساعت ۷ صبح (قبل طلوع خورشید) تا ۱۹ (بعد از غروب خورشید) صورت پذیرفت (ساعات ۷، ۱۰، ۱۳، ۱۶ و ۱۹) و این عمل با فاصله زمانی ۳۰ روز در ۲۵ مهر ماه تکرار شد. نتایج نشان داد که صفات مطلوب کیفی گیاه قبل از طلوع خورشید در حداکثر مقدار خود بوده و با طلوع خورشید تا حدود ساعت ۱۰ صبح کاهش یافته و مجدد تا هنگام غروب سیر صعودی در پیش می گیرند. بیشترین و کمترین مقدار درصد بریکس در ساعات ۷ و ۱۰ صبح به دست آمد (بترتیب ۲۱/۲۱ و ۹/۷). همچنین حداکثر مقدار شاخص رسیدگی و آنتوسیانین (میلی گرم در صد میلی لیتر عصاره) در ساعت ۷ (به ترتیب ۳/۴۰ و ۳۳/۷) و کمترین مقدار این شاخص ها در ساعت ۱۰ صبح مشاهده شد (به ترتیب ۳/۰۳ و ۱۶/۶). در دومین تاریخ برداشت مقادیر pH، مواد جامد محلول (درصد بریکس)، شاخص رسیدگی و آنتوسیانین افزایش و اسیدیته عصاره کاهش یافت. بر طبق نتایج حاصل از اثرات متقابل تاریخ برداشت و ساعت برداشت، در تاریخ برداشت دوم و ساعت ۷ صبح حداکثر مقدار شاخص رسیدگی بدست آمد (۴/۰۳).

واژه های کلیدی: آنتوسیانین، اسیدیته، بریکس، شاخص رسیدگی

- 1- استاد گروه زراعت دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد.
- 2- دانشجوی دکتری اکولوژی گیاهان زراعی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد
- 3- دانشجوی کارشناسی ارشد اکولوژی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد
- 4- کارشناس ارشد علوم و صنایع غذایی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد